

INGLIZ TILINI O‘ZLASHTIRISHDAGI QIYINCHILIKLARNI TUSHUNISH

Oxunova Dilnoza Qaxxorjonovna*FarDU o‘qituvchi*

Anotatsiya: *Ingliz tilini o'zlashtirish yoshi, ijtimoiy-madaniy kelib chiqishi, kognitiv qobiliyatlari va o'quv muhiti kabi turli omillar ta'sirida murakkab jarayondir. Ushbu maqola ingliz tilini ikkinchi yoki chet tili sifatida o'zlashtirish jarayonida shaxslar tomonidan duch keladigan qiyinchiliklarni to'liq o'rganib chiqadi. Empirik tadqiqotlar va nazariy asoslarga tayangan holda, u o'quvchilar turli lingvistik darajalarda - fonologik, morfologik, sintaktik, semantik va pragmatik muammolarga duch keladigan muammolarni muhokama qiladi. Bundan tashqari, u o'rganadi individual farqlar va tashqi omillarning tilni o'zlashtirishga ta'siri, bu qiyinchiliklarni hal qilishning samarali strategiyalari. Ingliz tilini o'zlashtirishdagi qiyinchiliklarning ko'p qirrali xususiyatini yoritib, ushbu sharh o'qituvchilar, tadqiqotchilar va siyosatchilarni ikkinchi tilni o'rganish bilan bog'liq murakkabliklar haqida xabardor qilish va maqsadli tadbirlar va o'qitish yondashuvlarini ishlab chiqishga yordam berishdan iborat.*

Kalit so'zlar: *ingliz tilini o'zlashtirish, ikkinchi tilni o'rganish, qiyinchiliklar, individual farqlar, o'qitish strategiyalari.*

KIRISH.

Ingliz tilini o'zlashtirish dinamik jarayon bo'lib, asosiy lug'at va grammatikadan tortib o'qish, yozish, tinglash va gapirishda yuqori malakaga qadar lingvistik ko'nikmalarni bosqichma-bosqich rivojlantirishni o'z ichiga oladi. Biroq, ko'plab o'quvchilar, ayniqsa birinchi tili ingliz tilidan sezilarli darajada farq qiladiganlar uchun ingliz tilini bilish ko'plab qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi. Ushbu qiyinchiliklarni tushunish o'qituvchilar va siyosatchilar uchun samarali ta'lim tadbirlari va qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini ishlab chiqishda juda muhimdir. Ushbu maqola ikkinchi tilni o'zlashtirish sohasidagi empirik tadqiqotlar va nazariy asoslarga asoslanib, ingliz tilini o'zlashtirish jarayonida o'quvchilar duch keladigan turli xil to'siqlarni chuqur tahlil qiladi .

Fonologik qiyinchiliklar:

Ingliz tilini o'rganuvchilar duch keladigan dastlabki to'siqlardan biri ingliz fonologiyasini, jumladan tovushlarning talaffuzi, urg'u naqshlari va intonatsiyani o'zlashtirish bilan bog'liq. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, o'quvchilar o'z ona tilida mavjud bo'lmagan fonemalarni ishlab chiqarish va farqlashda qiynalishi mumkin. Bu qiyinchilik tushunishga to'sqinlik qilishi va noto'g'ri muloqotga olib kelishi mumkin, ayniqsa og'zaki muloqotda.

Morfologik va sintaktik qiyinchiliklar:

Ingliz tilini o'zlashtirishdagi muammolarning yana bir to'plami tilning morfologik va sintaktik tuzilmalarini o'zlashtirishni o'z ichiga oladi. O'quvchilar ko'pincha ingliz tilidagi fe'l konjugatsiyalari, otlar ko'pligi va jumla tuzilmalarining murakkab tizimi bilan kurashadilar. Masalan, artikllardan (masalan, “a”, “an”, “the”) va predloglardan (masalan, “in”, “on”, “at”) foydalanish ularning idiomatik ishlatilishi va yo'qligi tufayli ayniqsa hayratlanarli bo'lishi mumkin. ko'p tillardagi to'g'ridan-to'g'ri tarjima ekvivalentlarining.

Semantik va pragmatik qiyinchiliklar:

Strukturaviy jihatlardan tashqari, o'quvchilar ingliz tilining nozik ma'nolari va pragmatik konventsiyalarini tushunishda ham qiyinchiliklarga duch kelishadi. Bu tilga chuqur singib ketgan idiomatik iboralarni, madaniy murojaatlarni va nutq belgilarini tushunishni o'z ichiga oladi. Bundan tashqari, o'quvchilar turli xil kommunikativ kontekstlarda, masalan, rasmiy va norasmiy tildan foydalanishda muvofiqlik bilan kurashishlari mumkin, bu ularning pragmatik kompetensiyasiga ta'sir qilishi mumkin.

Shaxsiy farqlar va tashqi omillar:

Ingliz tilini ikkinchi til sifatida o'zlashtirishga yosh, kognitiv qobiliyatlar, motivatsiya va oldingi tilni o'rganish tajribasi kabi individual farqlar ham ta'sir qiladi. Masalan, yosh o'quvchilar kattaroq o'quvchilarga nisbatan til o'rganish qobiliyati va urg'uni kamaytirish qobiliyatini namoyish etishlari mumkin. Bundan tashqari, ijtimoiy-madaniy omillar, jumladan, sifatli ta'lim olish imkoniyati, ingliz tilida so'zlashuvchi muhitga ta'sir qilish va ijtimoiy-iqtisodiy maqom tilni o'zlashtirish natijalarini shakllantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi.

Qiyinchiliklarni hal qilishning samarali strategiyalari:

Ingliz tilini o'zlashtirishni osonlashtirish va qiyinchiliklarni engillashtirish uchun o'qituvchilar o'quvchilarning ehtiyojlari va malaka darajalariga moslashtirilgan bir qator ta'lim strategiyalarini qo'llashlari mumkin. Bularga fonologik xabardorlik bo'yicha aniq ko'rsatmalar, grammatik tuzilmalar bilan biriktirilgan amaliyot, multimedia resurslari orqali tilning haqiqiy kiritilishi va real hayot kontekstlarida mazmunli muloqot qilish imkoniyatlari kiradi. Bundan tashqari, til xilma-xilligini qadrlaydigan va tavakkal qilishni rag'batlantiradigan qo'llab-quvvatlovchi o'quv muhitini yaratish o'quvchilarning ingliz tilidan foydalanish motivatsiyasi va ishonchini oshirishi mumkin.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, ingliz tilini o'zlashtirish o'quvchilar uchun fonologik, morfologik, sintaktik, semantik va pragmatik o'lchovlarni o'z ichiga olgan ko'plab qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi. Bu qiyinchiliklar individual farqlar va o'quv jarayoniga ta'sir qiluvchi tashqi omillar bilan yanada kuchayadi. Ushbu muammolarning mohiyatini tushunish va maqsadli o'qitish yondashuvlarini qo'llash orqali o'qituvchilar va siyosatchilar ingliz tilini o'zlashtirishning yanada samarali natijalarini rag'batlantirishlari va ta'lim muassasalarida tillarning xilma-xilligi va inklyuzivligini oshirishlari mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Bardovi-Harlig , K. va Bastos, MT (2011). Malaka, qolish muddati va o'zaro ta'sirning intensivligi va L2 pragmatikasida an'anaviy iboralarni o'zlashtirish.
2. Dörnyei , Z. (2009). Motivatsiya va ikkinchi tilni o'zlashtirish. OUP Oksford.
3. Ellis, R. (2015). Ikkinchi tilni o'zlashtirishni o'rganish. Oksford universiteti matbuoti.
4. Gass , SM, & Selinker , L. (2008). Ikkinchi tilni o'zlashtirish: kirish kursi (3-nashr). Routledge.
5. Kasper, G. va Rose, KR (2002). Ikkinchi tilda pragmatik rivojlanish. Wiley-Blackwell.
6. Lightbown , PM, & Spada, N. (2013). Tillar qanday o'rganiladi (4-nashr). Oksford universiteti matbuoti.
7. Mayor, RC (2018). Katta yoshdagi o'quvchilarga ingliz talaffuzini o'rgatish. Til o'rgatish, 51 (2), 155-178.
8. Richards, JC, & Rodgers, TS (2014). Til o'rgatishda yondashuv va metodlar (3-nashr). Kembrij universiteti matbuoti.